

ТЕМИ ОТ МЕДИИТЕ

11.05.2012 г.

[Вестник Капитал дейли](#)

✓ България вече си внася от европейския спад

http://www.capital.bg/biznes/2012/05/10/1824926_bulgariia_veche_si_vnasia_ot_evropeiskii_spad/

Очаквано България вече си внася забавяне в икономическия растеж от Западна Европа. Сигнал за това са предварителните данни на Националния статистически институт (НСИ) за външната търговия към края на март, които показват, че превишението на вноса над износа за първото тримесечие е на най-високото си ниво от 2009 г. насам. Всичко това все по-ясно очертава отрицателно развитие за българската икономика през първите три месеца на тази година (първите експресни оценки на НСИ се очакват на 15 май), още повече че не се вижда събуждане на вътрешното потребление въпреки ръста на вноса последните два месеца.

Какво показват числата

Според статистиката на НСИ разликата между износа и вноса за първите три месеца на 2012 г. вече е 1.57 млрд. лв. Това е близо пет пъти повече спрямо година по-рано и е на най-високото ниво от 2009 г. насам, когато дефицитът се равняваше на 2.3 млрд. лв. в края на март. Този резултат се дължи на два фактора. Първият е стагниращият износ, който макар през март да има анемичен ръст от 2%, общо за трите месеца се понижава с 3.3% до около 9 млрд. лв. А вторият е (продължаващият да расте, макар и със забавящ се темп) вносът с 8.9% до 11.2 млрд. лв. Статистиката не съдържа пълна разбивка за целия свят (данните за търговията със страни от ЕС излизат месец по-късно), но според данните от трети страни в България са били внесени повече машини и горива - съответно с над една трета при машините и около 10% при горивата.

Изводите

На пръв прочит подобен ръст на вноса изглежда като да показва събуждане на вътрешното потребление, от което се очаква да поддържа икономическия растеж на българската икономика тази година. Според повечето анализатори обаче подобно събуждане все още няма.

За това може да се съди от данните на други съпътстващи показатели като търговията на дребно, индустриалното производство и пазара на труда, който засега не показва спад в безработицата, коментира Кристофор Павлов, главен икономист в Уникредит Булбанк. Според него увеличаването на ножицата между износа и вноса по-скоро може да се дължи на недотам благоприятните промени в условията на търговия. "Цените на стоките, които внасяме, нарастват с повече от тези на стоките, които изнасяме", каза Павлов и поясни, че тъй като едно от основните пера в търговското салдо на страната са внесените и изнесените горива, поскъпването им в допълнение с отслабването на еврото спрямо долара съответно водят до влошаване на условията за търговия.

Според Павлов най-важният извод от данните на НСИ е, че забавянето на външното търсене от страна на Европейския съюз вече е съвсем ясно. "Както и очаквах, износьт стагнира - имаме лек ръст през март след спад преди това. Съответно е ясно, че той вече не може да е двигател на българската икономика", коментира и Десислава Николова, главен икономист от Института за пазарна икономика.

Според нея макроданните ясно показват, че рецесията, в която навлизат страните от развита Европа, ни застига с очакваното закъснение от няколко месеца. Все още обаче е твърде рано да се говори за рецесия, но определено първото тримесечие вещае отрицателен растеж за българската икономика, допълни тя.

"Хубаво е, че на трети пазари имаме добро представяне и те могат да служат за някакъв частичен буфер срещу по-лошото представяне на европейския пазар заради влошените условия там", каза още Николова. И според нея ръстът във вноса все още не е сигнал, че вътрешното потребление се събужда отново заради контрастните сигнали с останалите макропоказатели, и то най-вече на пазара на труда. Отделно според нея така както базата за сравнение на износа вече е висока, при вноса се наблюдава обратното - тя все още е ниска.

Засега все още няма разбивка как се движи износьт само за ЕС за трите месеца на 2012 г. Подобна разбивка има само за търговията с трети страни, откъдето е видно, че има значително понижение на износа за Турция (с 21%), която е най-големият партньор на България извън ЕС по отношение на износ. В същото време обаче почти се удвоява износьт за Китай до над 300 млн. лв., а този за Обединените арабски емирства расте в пъти до малко над 100 млн. лв.

В края на февруари националната статистика показва, че с 10% се понижава износьт на България за Германия. Още по-съществено е и понижението за Румъния и Гърция.

Очакванията

Така вече е ясно, че първото тримесечие на 2012 г. ще бъде белязано с отрицателен растеж за българската икономика. Според Павлов може да се очаква понижението на БВП в рамките на 0.4%-0.5% спрямо четвъртото тримесечие на 2011 г., когато бе отчетен ръст от 0.3%. Общо за цялата година по-оптимистичните очакванията са за анемичен растеж около 1%, а по-реалистичните са за липса на такъв, т.е. 0% или спад.

Освен отрицателен ефект върху brutния вътрешен продукт обаче така развиващата се външна търговия може да окаже напрежение и върху платежния баланс на страната.

Ако тенденцията за нарастване на дефицита се запази при липсващи чуждестранни инвестиции, това може да окаже натиск върху валутните резерви. Дефицитът временно престана да е в тежест на икономиката през последните две години заради сравнително апатичния внос и по-силния износ през 2010 и 2011 г. Той обаче беше сериозен проблем в

годините на бум, тъй като страната консумираше много повече вносни стоки, отколкото изнасяше, и това създаваше предпоставки за по-бързото изтичане на капиталите от нея. Тогава този дисбаланс до голяма степен се покриваше от влизащите в страната преки чуждестранни инвестиции, които обаче последните две години липсват. Според Николова търговски дефицит с подобен размер не е опасен, още повече че данните за чуждите инвестиции търпят сериозна корекция нагоре, и то за доста време назад. Така, ако сега изглежда, че инвестициите покриват малка част от дефицита, то в края на годината след една ревизия нещата могат да се променят съществено. Според Павлов обаче това си има своите рискове, още повече че последните данни за платежния баланс показват, че в графата "грешки и пропуски" има немалки капиталови потоци, които все още не може да са прецени с какво са свързани - с финансовата или текущата сметка. Прогнозата на "Уникредит" за 2012 г. е за положително салдо по текущата сметка от 1.6% от БВП, но според Павлов най-вероятно ще претърпи ревизия надолу.

✓ МВФ препоръчва на България да увеличи фискалния резерв

http://www.capital.bg/politika_i_ikonomika/bulgaria/2012/05/10/1824584_mvf_preporuchva_na_bulgariia_da_uvelichi_fiskalnaia/

Увеличаване на фискалните буфери, осъществяване на по-смели структурни реформи, продължаване на реформата в пенсионната система и предприемане на активни мерки за справяне с високата безработица – това са част от препоръките на Международния валутен фонд (МВФ) към България. Констатациите бяха представени от ръководителя на редовната мисия на институцията в страната за 2012 г. – Катрина Пърфийлд.

Сред обособените от МВФ области, по които да се предприемат мерки, са и ефективността при усвояването на средствата от Европейския съюз (ЕС), както и реформирането на правната рамка, така че да се ограничи възможността за обявяване в несъстоятелност със задна дата. Според фонда това би допринесло за разрешаването на проблема с необслужваните кредити, натрупани в банковите баланси.

По-слаб растеж

"Растежът продължава да забавя темпа си, най-вече в резултат на неблагоприятната външна среда", коментира в края на проведената в периода 2-9 май мисия Катрина Пърфийлд. Прогнозата на фонда е българската икономика да отбележи реален ръст на БВП от 0.8% през 2012 г. и 1.5% през 2013 г. Очакванията за инфлацията са тя да бъде около 2% за настоящата година.

Условия за постигането на прогнозирания растеж са възстановяването на икономиката в еврозоната, както и повишаването на усвояемостта на средствата от фондовете на ЕС, което ще е "от критично значение" за поддържането на растежа, както сега, така и в бъдеще. За момента обаче, по думите на Пърфийлд, перспективата за рисковете, особено тези, които произтичат от евентуално изостряне на кризата в еврозоната, остава по-скоро към влошаване.

"Трябва да се увеличат фискалните буфери, за да се гарантира устойчивостта. Към момента би било разумно също така да се повиши нивото на фискалния резерв и да се изключи възможността за неговото намаляване", посочи тя. Добра възможност за това, според МВФ, би било емитирането на облигации на международните финансови пазари, с които да се посрещат бъдещи разходи по падежиращ дълг, както и да се осигурят средства за укрепване на фискалния резерв. От фонда приветстват постигнатите резултати от реформите за повишаване на събираемостта на ДДС, като отбелязват, че провежданата от правителството фискална политика съответства на плановете за постигане на заложената за 2012 г. цел за фискален дефицит. "При зададената цел за бюджетния дефицит през 2013 г. без промяна от тази за 2012 г., ще има пространство за действие в случай на икономически спад, което ще позволи на фискалния дефицит да нарасне в границите, заложили в Пакта за финансова стабилност, ако бъде осигурено финансиране", коментира Пърфийлд.

По оценка на МВФ в средносрочен план реформата в пенсионната система ще донесе значителни икономии от 4% от БВП. "Използвайки движещата сила на реформата и за да повиши участието на пазара на труда, правителството би могло да помисли за обвързване на пенсионната възраст с продължителността на живота и унифициране на пенсионната възраст", отбеляза още ръководителят на мисията.

"Тези изводи не означават, че всичко е розово, но от гледна точка на фискалната, банковата и бюджетната политика България е една от малкото страни в ЕС, която засега се справя добре", коментира заключенията на фонда вицепремиерът и министър на финансите Симеон Дянков по време на парламентарния контрол в четвъртък.